

sentation for Kirken faar man kun, naar Kirken vælger. Man vælger altid selv sine Repræsentanter, det lader man ikke andre gøre. Men her staa vi da over for den Vanskelighed, at Kirken, der bestaar af Menighederne, ikke er organiseret. Vil man have en Kirkedag, som Biskop Rørdam meget rigtig har talt om i den Bog, som han sidst har skrevet om disse Sager, maa man tage det Skridt at organisere Menighederne saa vidt, at de virkelig ere i Stand til at medvirke til Dannelsen af en saadan Kirkedag. Først da naar man saa vidt, at Kirken kan repræsenteres ogsaa i Kommissionen.

Dernæst er der fremført som Anke mod disse Forslag, at de gaa det frivillige Arbejde for nær, navnlig det, der finder Sted her i Kjøbenhavn gennem Kirkefonden. Ogsaa herom ønsker jeg at gøre et Par Bemærkninger, navnlig fordi der, siden Forslagene have været behandlede i Folketinget, er sket en Henvendelse til Rigsdagen fra Kirkefondens Bestyrelse, en Henvendelse, der, saa vidt mig bekendt, er omdelt i Tingene. Denne Henvendelse er stilet til Regering og Rigsdag, og i den udtales det, at dersom disse Lovforslag vedtages i deres nuværende Skikkelse, uden at tage Hensyn til de her foreliggende særlige Forhold, nemlig de Kirker i Kjøbenhavn, som Kirkefonden opfører, og det Arbejde, som Kirkefonden her har staaet i Spidsen for, ville de nødvendige Forudsætninger for det frivillige Arbejdes Fortsættelse i dets nuværende organiske Tilslutning til den sognekirkelige Ordning være bortfaldne. Det begrundes ved, at man siger, at det ligger i Sagens Natur, at naar de fornødne Midler skaffes til Veje ved en kirkelig Ligning, vil der ingen rimelig Grund være til at tilskyde frivillige Bidrag. Dernæst siges det, at det vil være lige saa forstaaeligt, at den Menighedskreds, der er villig til at bære alle Udgifterne til sin Kirke og Præst, ikke kan ventes at fortsætte med disse Ofre, hvis der ikke ved Præstevalget vil blive Lejlighed for den til at gøre sine Ønsker gældende. I Anledning af disse Betragtninger, der siden ere komne frem for Rigsdagen, men i øvrigt slet ikke ere ny, for saa vidt de ogsaa have været fremme under Behandlingen i Folketinget, skal jeg tillade mig at gøre et Par Bemærkninger. Og først vil jeg da sige, at der netop i Forslagene er taget Hensyn til det frivillige Arbejde. I Forslaget om Bestyrelsen af Kirker, der eje sig selv, er der indført Regler, hvorefter det er muligt for Kirke-

fonden eller andre, der paa samme eller lignende Maade hjælpe til at opføre Kirker, at gøre dette Arbejde. De kunne faa Lov til at bygge Kirkerne og faa ansat den første Præst i en saadan Kirke efter Indstilling. Der er taget alle de Hensyn, der ogsaa nu tages. Jeg skal i den Henseende navnlig henvise til § 13 i Lov om Bestyrelse af Kirker, der eje sig selv. Det, som skal paalignes efter denne Lov, er Udgifter til Vedligeholdelse og Drift af de bestaaende Kirker, ikke af de Kirker, som private sørge for, men af de Kirker, som de private ikke sørge for, deres Driftsudgifter og Vedligeholdelsesudgifter. De skulle dog skaffes til Veje, og saa ræsonnerer man som saa — og det gør ogsaa Kirkefonden: Lad saa hvert Sogn sørge for sig selv. Ja, det kan være udmærket godt ude paa Landet, der kan og skal hvert Sogn sørge for sig selv. Derude have de Tienderne, for selv om man nu ogsaa afløser Tienderne, beholde de alligevel derude Midlerne til Vedligeholdelse af Kirkerne. Men det er ikke saaledes her i Kjøbenhavn; Kirkerne have ganske vist nogen Formue herinde, adskillige af dem, andre have det ikke, men disse Kirker ere af højst forskellig Art, Størrelse og monumental Betydning. For enkelte Sogne kan det derfor næsten være uoverkommeligt at bære Vedligeholdelsesudgifterne til saadanne Kirker. Ja, svares der saa fra de Herrer Side, som her have underskrevet: lad da Staten træde til. Men i vor Tid er der saa mange, der sige, lad Staten træde til, at det er unuligt at imødekomme dem allesammen. Jeg tror heller ikke, det holder Stik her, og man kan saa meget tryggere gaa til at lade Sognene her i Fællesskab vedligeholde Kirkerne, som der i Virkeligheden i Kjøbenhavn er Fællesskab i Brugen af Kirkerne. Her have vi ikke Sognegrænser saa korrekte som ude paa Landet, her gaar Folk i Kirke, hvor de selv synes uden at løse Sognebaand; de allerfleste Medlemmer af Menighederne her i Kjøbenhavn kende maaske endog slet ikke Sognegrænserne. Derfor er der god Mening i, at Udgifterne til Vedligeholdelsen tages i Fællesskab. Dette har ogsaa tidligere været Rigsdagens Standpunkt, og derfor har jeg ikke blot ment det forsvarligt og rigtigt — det mener jeg endnu — men ogsaa ment at faa Tilslutning i begge Ting til disse Regler om, at man i Kjøbenhavn og de større Byer i Fællesskab uden Hensyn til Sognegrænser foretager en Ligning. Derimod er det, der protesteres i denne Henvendelse til Regering og Rigsdag. — Det